

Začasna izdaja

SODBA SODIŠČA (osmi senat)

z dne 12. marca 2020(*)

„Predhodno odločanje – Socialna varnost delavcev migrantov – Uredba (ES) št. 883/2004 – člen 5(b) – Povišanje stopnje starostne pokojnine – Upoštevanje nadomestila, izplačane za vzgojo in izobraževanje otroka s posebnimi potrebami v drugi državi članici – Načelo enakega obravnavanja dejstev“

V zadevi C-769/18,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Cour de cassation (kasacijsko sodišče, Francija) z odločbo z dne 29. novembra 2018, ki je na Sodišču prispela 7. decembra 2018, v postopku

Caisse d'assurance retraite et de la santé au travail d'Alsace-Moselle

proti

SJ,

Ministre chargé de la sécurité sociale,

SODIŠČE (osmi senat),

v sestavi L. S. Rossi (poročevalka), predsednica senata, J. Malenovský in F. Biltgen, sodnika,

generalni pravobranilec: M. Campos Sánchez-Bordona,

sodna tajnica: C. Strömholm, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 24. oktobra 2019,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Caisse d'assurance retraite et de la santé au travail d'Alsace-Moselle J.-J. Gattineau, avocat,
- za francosko vlado A.-L. Desjonquères, A. Daly, D. Colas, A. Ferrand in R. Coesme, agenti,
- za češko vlado M. Smolek, J. Pavliš in J. Vlášil, agenti,
- za nemško vlado D. Klebs, agent,
- za Evropsko komisijo C. Valero in B.-R. Killmann, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72), kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 988/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 (UL 2009, L 284, str. 43) (v nadaljevanju: Uredba št. 883/2004).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Caisse d'assurance retraite et de la santé au travail d'Alsace-Moselle (sklad za pokojninsko zavarovanje in zdravje pri delu Alzacije Mozele, Francija) (v nadaljevanju: CARSAT) na eni strani ter SJ in ministre chargé de la Sécurité sociale (minister za socialno varnost) na drugi strani v zvezi s tem, da se za namene izračuna starostne pokojnine SJ upošteva podaljšanje delovne dobe, ki bi ga SJ lahko uveljavljala na podlagi vzgoje in izobraževanja svojega otroka s posebnimi potrebami.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 V uvodnih izjavah 9 in 12 Uredbe št. 883/2004 je navedeno:

„(9) Sodišče je že večkrat dalo mnenje glede možnosti enakega obravnavanja dajatev, dohodka in dejstev; to načelo bi bilo treba izrecno sprejeti in razviti, ob upoštevanju vsebine in duha sodnih odločitev.

[...]

(12) Ob upoštevanju sorazmernosti je treba zagotoviti, da načelo izenačitve dejstev ali dogodkov ne povzroči stvarno neutemeljenih ušinkov ali prekrivanja dajatev iste vrste za isto dobo.“

4 Člen 1(z) te uredbe določa, da v tej uredbi „družinska dajatev“ pomeni vse storitve ali denarne dajatve, namenjene pokrivanju družinskih izdatkov, razen predujmov preživetja in posebnih dodatkov ob rojstvu in posvojitvi otroka iz Priloge I“.

5 Člen 3 navedene uredbe, naslovljen „Stvarna veljavnost“, določa:

„1. Ta uredba se uporablja za vso zakonodajo v zvezi z naslednjimi področji socialne varnosti:

(a) dajatve za bolezen;

[...]

(c) dajatve za invalidnost,

(d) dajatve za starost;

[...]

(j) družinske dajatve.

[...]

3. Ta uredba se uporablja tudi za posebne denarne dajatve, za katere se ne plačujejo [...] prispevki, iz člena 70.

[...]

5. Ta uredba se ne uporablja za:

(a) socialno in zdravstveno pomoč ali;

[...]“

6. Člen 5 iste uredbe, naslovljen „Enako obravnavanje dajatev, dohodka, dejstev ali dogodkov“, določa:

„Če v tej uredbi ni določeno drugače in glede na posebne predpisane izvedbene določbe velja naslednje:

(a) kadar ima po zakonodaji pristojne države članice prejemanje dajatev iz socialne varnosti in drugih dohodkov določene pravne ugotovitve, se ustrezne določbe te zakonodaje uporabljajo tudi za prejemanje enakovrednih dajatev, pridobljenih po zakonodaji druge države članice, ali za dohodek, pridobljen v drugi državi članici;

(b) kadar se po zakonodaji pristojne države članice nekaterim dejstvom ali dogodkom pripišejo pravni ugotovitve, ta država članica upošteva podobna dejstva ali dogodke, ki nastopijo v kateri koli državi članici, kot da so nastopili na njenem ozemlju.“

7. Člen 9 Uredbe št. 883/2004, naslovljen „Izjave držav članic o področju uporabe te uredbe“, v odstavku 1 določa:

„Države članice pisno obvestijo Komisijo Evropskih skupnosti o [...] zakonodaji in sistemih iz člena 3 [...].“

8. Člen 70(2) te uredbe določa:

„V tem poglavju ‚posebne denarne dajatve, za katere se ne plačujejo prispevki‘ pomenijo dajatve, ki:

(a) so namenjene zagotavljanju:

(i) dodatnega, nadomestnega ali pomožnega zavarovanja tveganj, ki so zajeta v področja socialne varnosti iz člena 3(1), in ob upoštevanju ekonomskih in socialnih razmer v zadevni državi članici osebam zagotavljajo minimalni dohodek;

ali

(ii) samo posebnega varstva invalidov, tesno povezanega s socialnim okoljem osebe v zadevni državi članici;

in

(b) se financirajo izključno iz obveznega obdavčenja, ki je namenjeno kritju splošne javne porabe in torej pogoji za dodelitev in izračun dajatev niso odvisni od kakršnega koli prispevka upravičenca. Vendar pa se dajatve, ki se kot dodatek dodelijo k dajatvi, za katero se plačujejo prispevki, samo zaradi tega ne štejejo za dajatve, za katere se plačujejo prispevki;

in

(c) tiste, ki so navedene v Prilogi X.“

9 Priloga X k navedeni uredbi določa:

„[...]“

NEMŠKA

(a) Osnovni preživitinski dohodek za starejše osebe in osebe z zmanjšano sposobnostjo zaslužka v okviru poglavja 4 zvezka XII Zakonika o socialni varnosti.

(b) Dajatve za kritje preživitinskih stroškov v okviru temeljnega zagotavljanja dajatev za iskalce zaposlitve, razen če so v zvezi s temi dajatvami izpolnjene zahteve za upravičenost do dodatka po prejemu nadomestila za primer brezposelnosti (člen 24(1) zvezka II Zakonika o socialni varnosti).

[...]“

Nemško pravo

10 Člen 35a osmega zvezka Sozialgesetzbuch (zakonik o socialni varnosti), v različici, ki se uporablja za dejansko stanje v postopku v glavni stvari, naslovljen „Pomoč za vključevanje duševno prizadetih otrok in mladostnikov“, določa:

1. Otroci in mladostniki, ki so duševno prizadeti ali obstaja nevarnost, da bodo, imajo pravico do pomoči za vključevanje. Ta pomoč se dodeli glede na potrebe posameznika:

1. v ambulantni oskrbi,
2. v vrtcu za mlajše otroke ali v polpenzionu v drugih ustanovah,
3. s strani ustreznega negovalnega osebja,
4. v penzionu v specializirani ustanovi ali drugih vrstah nastanitve.

Za nalogo in cilj te pomoči, imenovanje skupine oseb in določitev vrste ukrepov veljajo člen 39, tretji odstavek, in člen 40 zveznega zakona o socialni pomoči ter uredba za izvajanje člena 47, dokler se ti dokumenti uporabljajo za duševno prizadete osebe ali osebe, ki jim grozi tovrstna prizadetost.

2. Če je treba hkrati zagotoviti pomoč za vzgojo in izobraževanje, se je treba obrniti na ustanove, službe in ustrezno osebje, ki lahko izpolnijo ne le obveznosti pomoči za vključevanje, temveč tudi potrebe po vzgoji in izobraževanju. Za otroke, ki še niso dopolnili šoloobvezne starosti, je treba zagotoviti terapevtske in vzgojno-izobraževalne ukrepe ter – če to dopušča potreba po oskrbi – se je treba obrniti na ustanove, ki sprejemajo otroke s posebnimi potrebami in otroke brez posebnih potreb.“

Francosko pravo

11 Člen L. 351⁴ francoskega zakonika o socialni varnosti določa:

„Zavarovanim osebam, ki vzgajajo otroka, v zvezi s katerim so na podlagi prvega in drugega odstavka člena L. 541¹ upravičene do nadomestila za vzgojo in izobraževanje otroka s posebnimi potrebami in do dodatka k temu nadomestilu ali – namesto slednjega – do dajatve v obliki nadomestila, določene s členom L. 245¹ code de l'action sociale et des familles (zakonik o socialnem varstvu in družini), se brez morebitnega poseganja v člen L. 351⁴ odobri podaljšanje njihovega trajanja zavarovanja, ki ustreza enemu tretletju na posamezno tridesetmesečno obdobje vzgoje in izobraževanja, pri čemer je lahko tretletnih obdobj največ osem.“

12 Člen L. 541¹ tega zakonika določa:

„Vsakdo, ki prevzame skrb za otroka, ima pravico do nadomestila za vzgojo in izobraževanje otroka s posebnimi potrebami, če je trajna invalidnost otroka vsaj enaka določeni stopnji.

Dodatek k nadomestilu se dodeli za otroka, katerega invalidnost zaradi narave ali teže te invalidnosti povzroča posebej visoke stroške ali je zaradi nje pogosto potrebna pomoč tretje osebe. Njegov znesek se spreminja glede na višino dodatnih stroškov ali trajnost potrebne pomoči.

[...]

13 Člen R. 541¹ navedenega zakonika določa:

„Za uporabo prvega pododstavka člena L. 541¹ mora biti pri otroku s posebnimi potrebami za nastanek pravice do nadomestila za vzgojo in izobraževanje otroka s posebnimi potrebami izkazana vsaj 80-odstotna stopnja trajne invalidnosti.

Stopnja invalidnosti se oceni v skladu s priročnikom v obliki lestvice, priloženim k odloku št. 93¹²¹⁶ z dne 4. novembra 1993 o priročniku v obliki lestvice, ki se uporablja za dodelitev različnih dajatev invalidnim osebam, in o spremembi družinskega zakonika in zakonika o socialni pomoči, zakonika o socialni varnosti (drugi del: odloki Conseil d'État (državni svet)) ter odloka št. 77¹⁵⁴⁹ z dne 31. decembra 1977.

[...]

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

14 SJ je francoska državljanka s prebivališčem v Stuttgartu (Nemčija) in mati otroka s posebnimi potrebami, rojenega leta 1981. Med poklicno kariero je zaporedoma delala v Franciji in v Nemčiji kot srednješolska profesorica, kvalificirana za delo v francoskem nacionalnem izobraževalnem sistemu.

15 Mesto Stuttgart je od 10. novembra 1995 na podlagi člena 35a osmega zvezka nemškega zakonika o socialni varnosti SJ izplačevalo pomoč za vključevanje duševno prizadetih otrok in mladostnikov (v nadaljevanju: nemška pomoč).

16 SJ je 7. julija 2010 pridobila pravico do pokojnine iz francoskega nacionalnega izobraževalnega sistema z u?inkom od 1. avgusta 2010. 27. julija 2011 je zaprosila za izpla?ilo pokojnine pri Deutsche Rentenversicherung Bund (zvezni zavod za pokojninsko zavarovanje, Nem?ija), ki je njeno zahtevo posredoval skladu CARSAT. Ta ji je priznal starostno pokojnino z u?inkom od 1. novembra 2011.

17 SJ je 18. marca 2012 pri odboru sklada CARSAT za sporazumne rešitve sporov vložila pritožbo, ki se je nanašala, prvi?, na datum za?etka izpla?evanja njene pokojnine in, drugi?, na to, da se pri dolo?itvi števila obdobj pla?evanja prispevkov in obdobj, ki se obravnavajo kot taka, uporabljenih za izra?un višine te pokojnine, ni upoštevalo podaljšanje trajanja zavarovanja za eno ?etrletje na posamezno tridesetmese?no obdobje vzgoje in izobraževanja – pri ?emer je lahko ?etrletnih obdobj najve? osem – dolo?eno v ?lenu L. 351?4?1 zakonika o socialni varnosti in namenjeno osebam s socialnim zavarovanjem, ki so vzgajale in izobraževale otroke, za katerega se izpla?uje nadomestilo za vzgojo in izobraževanje otroka s posebnimi potrebami in dodatek k temu nadomestilu na podlagi ?lena L. 541?1 tega zakonika (v nadaljevanju: povišanje stopnje pokojnine). Ta pritožba je bila zavrnjena, zato je SJ vložila pritožbo pri francoskih sodiš?ih za splošne spore s podro?ja socialne varnosti.

18 Tribunal des affaires de sécurité sociale de Strasbourg (socialno sodiš?e v Strasbourgu, Francija) je s sodbo z dne 8. aprila 2015 zahteve SJ zavrnilo. Cour d'appel de Colmar (višje sodiš?e v Colmarju, Francija), pri katerem je bila vložena pritožba, je s sodbo z dne 27. aprila 2017 to sodbo potrdilo glede datuma za?etka izpla?evanja pokojnine, ki jo SJ prejema od sklada CARSAT. V zvezi z višino te pokojnine jo je razveljavilo in presodilo, da je treba upoštevati povišanje stopnje pokojnine, dolo?eno s francosko zakonodajo.

19 Cour d'appel de Colmar (višje sodiš?e v Colmarju) je tako na podlagi dolo?be ?lena 5 Uredbe št. 883/2004 ugotovilo, da je nemška pomo? enakovredna nadomestilu za vzgojo in izobraževanje otroka s posebnimi potrebami iz ?lena L. 541?1 francoskega zakonika o socialni varnosti (v nadaljevanju: francosko nadomestilo), tako da je SJ upravi?ena do povišanja stopnje pokojnine. Pritožbeno sodiš?e je iz tega sklepalo, da je treba stopnjo, ki se uporablja za starostno pokojnino SJ, povišati za znesek, ki ustreza osim ?etrletjem delovne dobe, zaradi vzgoje in izobraževanja njenega otroka s posebnimi potrebami.

20 Sklad CARSAT je zoper to sodbo pri Cour de cassation (kasacijsko sodiš?e, Francija) vložil kasacijsko pritožbo, v utemeljitev katere je trdil, da je Cour d'appel de Colmar (višje sodiš?e v Colmarju, Francija) kršilo ?len 5 Uredbe št. 883/2004 ter ?lena L. 351-4-1 in L. 541-1 francoskega zakonika o socialni varnosti, ker je sklenilo, da sta nemška pomo? in francosko nadomestilo enakovredna, ne da bi predhodno preverilo, ali ima otrok s posebnimi potrebami osebe SJ najmanj 80?odstotno trajno invalidnost, na podlagi ?esar nastane pravica do pove?anja stopnje pokojnine. Trdi, da lahko s tako odlo?itvijo sodba, izdana v pritožbenem postopku, v bistvu povzro?i obrnjeno diskriminacijo zavarovanih oseb, ki spadajo izklju?no v francoski sistem, v primerjavi s tistimi, ki spadajo v sisteme nadomestil drugih držav ?lanic.

21 V zvezi s tem predložitveno sodiš?e poudarja, da francosko nadomestilo kot družinska dajatev, ki spada na eno od podro?ij francoskega sistema socialne varnosti, spada na stvarno podro?je uporabe Uredbe št. 883/2004, medtem ko se zdi, da nemška pomo? spada na podro?je socialne in zdravstvene pomo?i v smislu ?lena 3(5)(a) te uredbe, ki je izklju?ena s podro?ja njene uporabe. Poleg tega naj navedene pomo?i ne bi bilo v izjavi, ki jo je nemška vlada predložila na podlagi ?lena 9 navedene uredbe v zvezi z nemško zakonodajo, ki spada na podro?je uporabe zadnjenavedene.

22 V teh okoliš?inah je Cour de cassation (kasacijsko sodiš?e), ki dvomi o možnosti uporabe

Uredbe št. 883/2004 v okoliščinah zadeve v glavni stvari ter o enakovrednosti francoskega nadomestila in nemške pomoči, prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašnji:

„1. Ali [nemška pomoč] spada na stvarno področje uporabe Uredbe št. 883/2004?

2. Če je odgovor pritrdilen, ali sta [francosko nadomestilo] na eni strani in [nemška pomoč] na drugi strani enakovredna v smislu člena 5(a) Uredbe št. 883/2004 glede na cilj člena L. 351-4-1 francoskega zakonika o socialni varnosti, da bi se pri določitvi trajanja zavarovanja, na podlagi katerega nastane pravica do storitve starostne pokojnine, upoštevali stroški, ki so neločljivo povezani z vzgojo in izobraževanjem otroka s posebnimi potrebami?“

Vprašnji za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

23 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 3 Uredbe št. 883/2004 razlagati tako, da je nemška pomoč dajatev v smislu tega člena 3 in zato spada na stvarno področje uporabe te uredbe.

24 Za odgovor na postavljeno vprašanje je treba na prvem mestu preveriti, ali je ta pomoč dajatev socialne varnosti v smislu člena 3(1) te uredbe.

25 V zvezi s tem je treba najprej ugotoviti, da je iz spisa, predloženega Sodišču, razvidno, da Zvezna republika Nemčija ni izjavila, da zvezni zakon, ki ureja nemško pomoč, spada na področje uporabe navedene uredbe. Vendar je Sodišče že razsodilo, da okoliščina, da država članica ni izjavila – v nasprotju z zahtevami iz člena 9 Uredbe št. 883/2004 – da določen zakon spada na področje uporabe te uredbe, ne izključuje *ipso facto* tega zakona s stvarnega področja uporabe navedene uredbe (glej v tem smislu sodbo z dne 25. julija 2018, A (Pomoč za invalidne osebe), C-679/16, EU:C:2018:601, točka 30).

26 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča namreč razlika med dajatvami, ki spadajo na področje uporabe Uredbe št. 883/2004, in dajatvami, ki na to področje uporabe ne spadajo, v bistvu temelji na konstitutivnih elementih vsake dajatve, zlasti njenih ciljih in njenih pogojih dodelitve, in ne na tem, ali je dajatev z nacionalno zakonodajo opredeljena kot dajatev socialne varnosti (sodba z dne 14. marca 2019, Dreyer, C-372/18, EU:C:2019:206, točka 31 in navedena sodna praksa).

27 Tako je dajatev mogoče šteti za „dajatev socialne varnosti“, če sta izpolnjena dva pogoja, in sicer če je po eni strani upravičencem dodeljena na podlagi zakonsko opredeljenega položaja, brez vsakršne individualne ali diskrecijske presoje osebnih potreb, in če se po drugi strani nanaša na eno od tveganj, izrecno naštetih v členu 3(1) Uredbe št. 883/2004 (sodba z dne 14. marca 2019, Dreyer, C-372/18, EU:C:2019:206, točka 32 in navedena sodna praksa). Glede na kumulativno naravo teh dveh pogojev neizpolnjevanje enega od njiju pomeni, da zadevna dajatev ne spada na področje uporabe te uredbe (sodba z dne 25. julija 2018, A (Pomoč za invalidne osebe), C-679/16, EU:C:2018:601, točka 33).

28 Glede prvega od teh pogojev je treba opozoriti, da je ta izpolnjen, če se dajatev dodeli na podlagi objektivnih meril, ki – če so izpolnjena – dajejo pravico do dajatve, ne da bi pristojni organ lahko upošteval druge osebne okoliščine. Sodišče je v zvezi s tem glede dajatev, ki se dodelijo ali zavrnejo oziroma katerih znesek se izražuna ob upoštevanju zneska dohodkov upravičenca, že razsodilo, da dodelitev takšnih dajatev ni odvisna od individualne presoje osebnih potreb prosilca, če gre za objektivno in zakonsko določeno merilo, ki daje pravico do te dajatve, ne da bi pristojni

organ lahko upošteval druge osebne okoliščine (sodba z dne 14. marca 2019, Dreyer, C-372/18, EU:C:2019:206, točki 33 in 34 ter navedena sodna praksa).

29 Poleg tega je Sodišče pojasnilo, da se mora – zato, da bi se lahko štelo, da navedeni pogoji ni izpolnjen – diskrecijska narava presoje osebnih potreb upravičenca do dajatve, ki jo opravi pristojni organ, nanašati predvsem na možnost pridobitve pravice do te dajatve. Te ugotovitve veljajo *mutatis mutandis* za individualno naravo presoje osebnih potreb upravičenca do dajatve, ki jo opravi pristojni organ (glej v tem smislu sodbo z dne 14. marca 2019, Dreyer, C-372/18, EU:C:2019:206, točka 35 in navedena sodna praksa).

30 V obravnavanem primeru je iz spisa, predloženega Sodišču, razvidno, da dodelitev nemške pomoči ni odvisna od objektivnih pogojev, kot sta zlasti natančno določena stopnja ali raven nezmožnosti ali invalidnosti.

31 Poleg tega ni sporno, da se v skladu s samim besedilom člena 35a nemškega zakonika o socialni varnosti ta pomoč zagotavlja v skladu z individualnimi potrebami upravičenega otroka, na podlagi individualne in diskrecijske presoje teh potreb s strani pristojnega organa.

32 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da nemška pomoč ne izpolnjuje prvega pogoja, navedenega v točki 27 te sodbe.

33 Zato ob upoštevanju sodne prakse, navedene v točki 27 te sodbe, ta pomoč ni dajatev socialne varnosti v smislu člena 3(1) Uredbe št. 883/2004.

34 Vendar je treba poudariti, da člen 3(3) navedene uredbe razširja uporabo te uredbe na posebne denarne dajatve, za katere se ne plačujejo prispevki, iz člena 70 te uredbe. V teh okoliščinah je treba na drugem mestu preveriti, ali nemška pomoč pomeni tako dajatev.

35 V zvezi s tem zadostuje poudariti, da iz besedila člena 70(2)(c) iste uredbe izhaja, da se za posebne denarne dajatve, za katere se ne plačujejo prispevki, štejejo le tiste, ki so našteje v Prilogi X k navedeni uredbi. Nemška pomoč pa ni navedena v tej prilogi, zato ni taka dajatev.

36 Iz vseh zgornjih preudarkov izhaja, da je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 3 Uredbe št. 883/2004 razlagati tako, da nemška pomoč ni dajatev v smislu tega člena 3 in zato ne spada na stvarno področje uporabe te uredbe.

Drugo vprašanje

37 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje – če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen – ali je treba člen 5(a) Uredbe št. 883/2004 razlagati tako, da je mogoče francosko nadomestilo in nemško pomoč šteti za enakovredni dajatvi v smislu te določbe.

38 Najprej je treba poudariti, da se v skladu s sodno prakso Sodišča člen 5(a) te uredbe uporablja le za dajatve, ki spadajo na področje uporabe navedene uredbe (sodba z dne 21. januarja 2016, Vorarlberger Gebietskrankenkasse in Knauer, C-453/14, EU:C:2016:37, točka 32). V točki 36 te sodbe pa je bilo razsojeno, da nemška pomoč ni dajatev v smislu člena 3 navedene uredbe in zato ne spada na njeno stvarno področje uporabe. Zato se člen 5(a) Uredbe št. 883/2004 ne uporablja v okoliščinah zadeve v glavni stvari.

39 Vendar je v okviru postopka sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, ki je uveden s členom 267 PDEU, naloga Sodišča nacionalnemu sodišču dati koristen odgovor, ki mu omogoča rešitev spora, o katerem odloča. V ta namen mora Sodišče po potrebi preoblikovati predložena vprašanja. Naloga Sodišča je namreč razložiti vse določbe prava Unije, ki jih nacionalna sodišča potrebujejo za odločanje v sporih, ki so jim predloženi, tudi če te določbe niso

izrecno navedene v vprašanjih, ki jih postavijo ta sodišča (sodba z dne 13. junija 2019, Moro, C-646/17, EU:C:2019:489, točka 39 in navedena sodna praksa).

40 Čeprav je predložitveno sodišče svoja vprašanja formalno omejilo samo na razlago nekaterih določb prava Unije, to Sodišča ne ovira, da predložitvenemu sodišču poda vse vidike razlage prava Unije, ki bi mu lahko koristili pri presoji predložene zadeve, in sicer ne glede na to, ali se je nanje sklicevalo v besedilu svojih vprašanj ali ne. Glede tega mora Sodišče iz vsega, kar je predložilo predložitveno sodišče, zlasti iz obrazložitve predložitvene odločbe, zbrati elemente navedenega prava, ki jih je treba razložiti ob upoštevanju predmeta spora v glavni stvari (sodba z dne 13. junija 2019, Moro, C-646/17, EU:C:2019:489, točka 40 in navedena sodna praksa).

41 V obravnavanem primeru se spor o glavni stvari nanaša na vprašanje, ali je treba za ugotovitev, ali je oseba upravičena do povišanja stopnje pokojnine, določene s francosko zakonodajo, upoštevati okoliščine, na podlagi katerih je bila dodeljena nemška pomoč, in sicer pomoč, ki jo je ta oseba prejela kot delavec migrant, na podlagi zakonodaje države članice gostiteljice.

42 V zvezi s tem je treba poudariti, da člen 5 Uredbe št. 883/2004 v povezavi z njeno uvodno izjavo 9 določa načelo enakega obravnavanja dajatev, dohodkov in dejstev, oblikovano v sodni praksi, ki ga je zakonodajalec Unije želel uvesti v besedilo navedene uredbe, da bi se to načelo razvilo ob upoštevanju vsebine in bistva odločitev Sodišča (glej v tem smislu sodbo z dne 5. decembra 2019, Bocero Torrico in Bode, C-398/18 in C-428/18, EU:C:2019:1050, točka 29 in navedena sodna praksa).

43 V tem okviru člen 5(b) Uredbe št. 883/2004 določa, da kadar se po zakonodaji pristojne države članice nekaterim dejstvom ali dogodkom pripišejo pravni učinki, ta država članica upošteva podobna dejstva ali dogodke, ki nastopijo v kateri koli državi članici, kot da so nastopili na njenem ozemlju.

44 Iz tega sledi, da je treba za to, da se predložitvenemu sodišču da koristen odgovor, ki mu omogoča rešitev spora, o katerem odloča, drugo vprašanje razumeti tako, da se z njim želi izvedeti, ali se načelo enakega obravnavanja dejstev, določeno v členu 5(b) te uredbe kot poseben izraz splošnega načela prepovedi diskriminacije, uporablja v okoliščinah, kakršne so te iz postopka v glavni stvari.

45 V zvezi s tem je treba za ugotovitev, ali se to načelo uporablja v obravnavanem primeru, preveriti, ali sta izpolnjena dva pogoja, in sicer, prvi, ali povišanje stopnje pokojnine, določeno v členu L. 351-4-1 francoskega zakonika o socialni varnosti, spada na področje uporabe Uredbe št. 883/2004 in, drugi, ali zadnjenavedena nacionalna določba pripisuje pravne učinke nastanku nekaterih dejstev ali dogodkov v smislu člena 5(b) te uredbe.

46 V zvezi s prvim od teh pogojev je treba ugotoviti, da glede na sodno prakso, navedeno v točki 27 te sodbe, povišanje stopnje pokojnine lahko spada na stvarno področje uporabe navedene uredbe kot dajatev za starost v smislu člena 3(1)(d) iste uredbe.

47 Po eni strani se namreč to povišanje upravičencem dodeli na podlagi zakonsko opredeljenega položaja, brez vsakršne individualne ali diskrecijske presoje njihovih osebnih potreb, in sicer da so vzgajali otroka, za katerega se izplačuje francosko nadomestilo.

48 Po drugi strani, kot je v bistvu navedla Komisija v pisnem stališču, je namen dajatve iz postopka v glavni stvari izravnati slabši položaj glede kariere, ki bi ga lahko utrpele osebe, ki so vzgajale otroka s težko obliko invalidnosti, z odobritvijo podaljšanja zavarovalne dobe, sorazmerno s trajanjem obdobja vzgoje in izobraževanja otroka s posebnimi potrebami, kar se kaže s

povišanjem zneska pokojnine, izplačane tem osebam. Zato se ta dajatev, ker je njen cilj zagotoviti sredstva za preživljanje oseb, ki po dopolnitvi določene starosti opustijo zaposlitev in niso večinoma zavezane biti na voljo pri zavodu za zaposlovanje, nanaša na tveganje, krito z dajatvami za starost v smislu člena 3(1)(d) Uredbe št. 883/2004 (glej v tem smislu sodbo z dne 16. septembra 2015, Komisija/Slovaška, C-361/13, EU:C:2015:601, točka 55 in navedena sodna praksa).

49 V zvezi z drugim od pogojev, navedenim v točki 45 te sodbe, je treba poudariti, da člen L. 351-4-1 francoskega zakonika o socialni varnosti za odobritev povišanja stopnje pokojnine ne zahteva predhodne pridobitve francoskega nadomestila, ampak zahteva le, da so izpolnjeni pogoji za upravičenost do takega nadomestila, določeni v členu L. 541-1 tega zakonika. Natančneje, v skladu z zadnjenavedeno določbo mora biti za to, da so zavarovane osebe, ki vzgajajo otroka s posebnimi potrebami, upravičene do takega povišanja, trajna invalidnost otroka vsaj enaka določeni stopnji, ki je bila s členom R. 541-1 navedenega zakonika določena na 80 %.

50 Tako se povišanje stopnje pokojnine določi na podlagi nastanka dejstva v smislu člena 5(b) Uredbe št. 883/2004, in sicer da je trajna invalidnost otroka najmanj enaka določeni stopnji. Zato je tudi drugi pogoj v obravnavanem primeru izpolnjen.

51 Iz tega sledi, da se načelo enakega obravnavanja dejstev, določeno v navedenem členu 5(b), uporablja v okoliščinah, kakršne so te iz postopka v glavni stvari.

52 V zvezi z načini uporabe tega načela morajo pristojni francoski organi preveriti, ali je v obravnavanem primeru dokazan nastop zahtevanega dejstva v smislu člena 5(b) Uredbe št. 883/2004.

53 Glede tega morajo pristojni francoski organi upoštevati podobna dejstva, ki so nastopila v Nemčiji, in se pri presoji trajne invalidnosti zadevnega otroka s posebnimi potrebami ne smejo omejiti le na merila, ki jih v ta namen določa priročnik v obliki lestvice, ki se v Franciji uporablja na podlagi člena R. 541-1 francoskega zakonika o socialni varnosti.

54 Zato za ugotovitev, ali je stopnja trajne invalidnosti otroka, ki se s tem zakonikom zahteva za nastanek pravice do povišanja stopnje pokojnine, dosežena, ti organi ne morejo zavrniti upoštevavanja podobnih dejstev, ki so nastopila v Nemčiji in ki jih je mogoče dokazati z vsemi dokazi, zlasti s poročili o zdravniških pregledih, potrdili oziroma zdravniškimi recepti ali zdravili.

55 Dodati je treba, da morajo navedeni organi v okviru takega preverjanja spoštovati tudi načelo sorazmernosti, pri čemer morajo zlasti poskrbeti, da načelo enakega obravnavanja dejstev ne povzroči stvarno neutemeljenih ušinkov v skladu z uvodno izjavo 12 Uredbe št. 883/2004.

56 Glede na vse navedene preudarke je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 5 Uredbe št. 883/2004 razlagati tako, da:

– francoskega nadomestila in nemške pomoči ni mogoče šteti za enakovredni dajatvi v smislu točke (a) tega člena 5;

– se načelo enakega obravnavanja dejstev, določeno v točki (b) navedenega člena 5, uporablja v okoliščinah, kakršne so te iz postopka v glavni stvari. Pristojni francoski organi morajo torej ugotoviti, ali je v obravnavanem primeru dokazan nastop zahtevanih dejstev v smislu te določbe. Glede tega morajo ti organi upoštevati podobna dejstva, ki so nastopila v Nemčiji, kot da so nastopila na njihovem ozemlju.

Stroški

57 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred

predložitvenim sodiščem, to odloži o stroških. Stroški za predložitev stališ? Sodiš?u, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodiš?e (osmi senat) razsodilo:

1. ?len 3 Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 988/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009, je treba razlagati tako, da pomo? za vklju?evanje duševno prizadetih otrok in mladostnikov, dolo?ena v ?lenu 35a osmega zvezka Sozialgesetzbuch (nemški zakonik o socialni varnosti), ni dajatev v smislu tega ?lena 3 in zato ne spada na stvarno podro?je uporabe te uredbe.

2. ?len 5 Uredbe št. 883/2004, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 988/2009, je treba razlagati tako, da:

– nadomestila za vzgojo in izobraževanje otroka s posebnimi potrebami, dolo?enega v ?lenu L. 541-1 francoskega zakonika o socialni varnosti, in pomo?i za vklju?evanje duševno prizadetih otrok in mladostnikov na podlagi ?lena 35a osmega zvezka nemškega zakonika o socialni varnosti ni mogo?e šteti za enakovredni dajatvi v smislu to?ke (a) tega ?lena 5;

– se na?elo enakega obravnavanja dejstev, dolo?eno v to?ki (b) navedenega ?lena 5, uporablja v okoliš?inah, kakršne so te iz postopka v glavni stvari. Pristojni francoski organi morajo torej ugotoviti, ali je v obravnavanem primeru dokazan nastop zahtevanih dejstev v smislu te dolo?be. Glede tega morajo ti organi upoštevati podobna dejstva, ki so nastopila v Nem?iji, kot da so nastopila na njihovem ozemlju.

Podpisi

* Jezik postopka: francoš?ina.